

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Oto Kubeše a soudkyň Mgr. Kateřiny Boudníkové a JUDr. Zlatuše Jíchové ve věci

žalobkyně: N. K., narozená
bytem
zastoupená advokátem Mgr. Miroslavem Gejdošem
sídlem Lazarská 1719/5, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: B. K., narozený
bytem
zastoupený advokátem Mgr. Radkem Vachtlem
sídlem Laubova 1729/8, 130 00 Praha 3

o určení vlastnictví k nemovitostem

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 22. 1. 2018, č. j. 16 C 118/2016 - 185

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku III. mění tak, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 104 181 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta; ve výrocích I. a II. se potvrzuje.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 22 370 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

Odůvodnění:

1. Rozsudkem uvedeným v záhlaví zamítl soud žalobu na určení, že paní N. H., r. č. , narozena , naposledy trvale bytem okres Praha – východ, která zemřela dne byla ke dni svého úmrtí vlastníkem nemovitostí: pozemku p. č. st. , zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba: , rodinný dům, pozemku, p. č. st. , zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba bez č. p./č. e. a pozemků p. č. , to vše v okrese Praha – východ, katastrálním území , zapsané pro obec na listu vlastnictví č. (výrok I.). Dalším výrokem (II.) vyslovil, že Českému státu se náhrada nákladů řízení nepřiznává. Posledním výrokem (III.) uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalovanému částku 208 362 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalovaného.
2. Proti tomuto rozsudku, do obou jeho výroků, podala včas odvolání žalobkyně. V odvolání namítá, že během řízení se jí podařilo prokázat vše, co v žalobě tvrdila. Soud prvního stupně vzal za prokázané, že dne 21. 11. 2013 došlo k uzavření nepojmenované smlouvy dle § 51 obč. zák. mezi žalobkyní, žalovaným, jejich těžce nemocnou a umírající matkou N. H. a H. Š., ohledně povinností žalovaného spojených s nabytím nemovitostí darováním. Současně vzal za prokázané, že došlo k uzavření darovací smlouvy mezi matkou účastníků N. H. jako darující a žalovaným jako obdarovaným, dle níž pak došlo ke vkladu vlastnického práva ve prospěch žalovaného do katastru nemovitostí a dle které byl žalovaný zapsán jako výlučný vlastník nemovitostí. Stejně tak bylo v řízení prokázáno uzavření smlouvy o osobním závazku doživotního bydlení a užívání mezi žalovaným jako povinným a jeho matkou jako oprávněnou. Dle darovací smlouvy se žalovaný stal výlučným vlastníkem nemovitostí, které mu darovala jeho matka N. H. V nepojmenované smlouvě se žalovaný zavázal, že si předmětné nemovitosti neponechá ve svém vlastnictví, ale že je prodá a se získanou kupní cenou naloží tak, že pokud bude N. H. naživu, celou kupní cenu za prodej předmětných nemovitostí jí neprodleně odevzdá a N. H. s ní naloží dle svého uvážení. Pokud by žalovaný kupní cenu za prodej předmětných nemovitostí obdržel až po smrti N. H., zavázal se, že z této kupní ceny H. Š. daruje částku 300 000 Kč a dále vyplatí své sestře, žalobkyni, 50 % kupní ceny, snížené o polovinu částky, kterou vyplatí H. Š. tak, aby žalovanému a žalobkyni po vyplacení částky H. Š. zůstala z kupní ceny stejná částka. Z toho pak jednoznačně vyplývá, že žalovaný i jeho matka sledovali v případě uzavření darovací smlouvy zcela jiný právně významný účel a to realizaci příkazu ve smyslu ustanovení § 724 obč. zák. Žalovaný se totiž jako příkazník zavázal, že pro matku (příkazkyni) obstará nějakou věc nebo vykoná jinou činnost, tj. že nemovitosti prodá a celou kupní cenu za prodej nemovitostí matce neprodleně odevzdá, kombinované se zprostředkováním prodeje se závazně stanoveným způsobem rozdělení výtěžku prodeje (to však pouze pro případ smrti matky), jichž měl být žalovaný garantem. Žalovaný tak nemohl ani pomyslet na to, že by se měl stát výlučným vlastníkem nemovitostí na základě darování dle darovací smlouvy, věděl a musel počítat s tím, a s tím i darovací smlouvu uzavíral, že si nemovitosti ve svém vlastnictví neponechá, že buď kupní cenu za prodej nemovitostí matce neprodleně odevzdá, případně po její smrti vyplatí žalobkyni 50 % získané kupní ceny, snížené o polovinu částky, kterou vyplatí H. Š. Za účinnosti obč. zák. nebylo možné, aby byl obdarovaný v darovací smlouvě zavázán k protislužbě dárci, natož třetí osobě, která by měla majetkovou hodnotu, o darování by pak vůbec nešlo a to se všemi důsledky (neplatnost darovací smlouvy). Právě proto darovací smlouva žádný příkaz neobsahuje, smluvní strany darovací smlouvy záměrně vyloučily všechna ujednání ohledně příkazu do smlouvy, kterou uzavřely před uzavřením darovací smlouvy. Ze srovnání nepojmenované smlouvy a darovací smlouvy vyplývá, že skutečným úmyslem uzavření darovací smlouvy mezi žalovaným a matkou nebylo a nemohlo být darování nemovitostí ale nanejvýše realizace příkazu či zprostředkování se závazně stanoveným způsobem vypořádání. Současně žalobkyně též namítla, že soud prvního stupně chybně určil výši náhrady nákladů řízení, když vycházel z toho, že pro jejich určení jsou rozhodná ustanovení o žalobě na

plnění, žalobkyně však podávala k soudu prvního stupně žalobu na určení. Žalobkyně tak navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že určí, že N. H. byla ke dni svého úmrtí vlastníkem nemovitostí v katastrálním území , výše uvedených.

3. Proti rozsudku soudu prvního stupně, do výroku III., podal odvolání též žalovaný. V odvolání namítá, že v projednávané věci neexistují důvody pro postup dle ustanovení § 150 o. s. ř. Skutečná příčina neúspěchu žalobkyně není dána způsobem obrany žalovaného ale naopak způsobem, jakým se žalobkyně rozhodla svá údajná práva uplatňovat. Odůvodnění užití moderačního práva v tom smyslu, že se jedná o spor mezi sourozenci, žalovaný považuje za zcela zcestné. Pokud za jiný důvod zvláštního zřetele hodný považuje soud prvního stupně majetkové poměry žalobkyně, tak k tomu je třeba uvést, že okolnosti zvláštního zřetele hodné nelze spatřovat v tom, že by příznání náhrady nákladů řízení přivodilo žalobkyni větší újmu, než žalovanému. Žalovaný tak navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku III. změnil tak, že žalobkyni uloží povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení částku 416 724 Kč.
4. K odvolání žalobkyně se žalovaný vyjádřil tak, že se skutkovým a právním hodnocením věci soudem prvního stupně souhlasí a navrhl potvrzení rozsudku soudu prvního stupně.
5. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v intencích ustanovení § 212 věty první o. s. ř. v celém rozsahu dle ustanovení § 212a odst. 1, 5, 6 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně ani žalovaného důvodná nejsou, přesto je namístě napadený výrok III. o náhradě nákladů řízení mezi účastníky částečně změnit.
6. Z obsahu spisu má odvolací soud zjištěno, že žalobkyně se žalobou podanou k soudu prvního stupně dne 11. 11. 2016 proti žalovanému, domáhala určení, že N. H., narozená dne , naposledy trvale bytem , zemřelá dne , byla ke dni svého úmrtí vlastníkem pozemku p. č. st. , zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba: č. p. , rodinný dům, pozemku p. č. st. , zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba bez č. p./č. e. a pozemků p. č. , to vše v okrese Praha – východ, katastrální území zapsané pro obec na listu vlastnictví č. (dále „předmětné nemovitosti“). Žalobu odůvodnila tím, že N. H., její zemřelá matka, byla výlučnou vlastnící předmětných nemovitostí. Dne 21. 11. 2013 uzavřela dvě smlouvy, přičemž jako první byla uzavřena smlouva nepojmenovaná dle § 51 obč. zák. a jako druhá smlouva darovací dle § 628 obč. zák. V první smlouvě uzavřené mezi matkou účastníků, žalobkyní, žalovaným a H. Š., se žalovaný mimo jiné zavázal, že nemovitosti, které mu matka daruje, si neoponechá ve svém vlastnictví ale že je prodá a se získanou kupní cenou naloží tak, že pokud bude matka naživu, celou kupní cenu jí předá a tato s ní naloží dle svého uvážení, pokud kupní cenu obdrží až po smrti matky, pak z této kupní ceny daruje H. Š. částku 300 000 Kč a poté vyplatí žalobkyni 50 % získané kupní ceny, snížené o polovinu částky, kterou vyplatí H. Š. a to tak, aby žalobkyni a žalovanému zůstala po vyplacení částky H. Š. z kupní ceny stejná částka. Druhou darovací smlouvou pak matka darovala předmětné nemovitosti žalovanému, jehož vlastnické právo bylo následně zapsáno v katastru nemovitostí. N. H., matka účastníků, dne 7. 5. 2014 zemřela. Žalovaný nejen že nemovitosti za jejího života neprodal, ale tyto nemovitosti neprodal ani poté, co je nabyt v dědictví. Žalobkyně je přesvědčena, že darovací smlouva, uzavřená v pořadí jako druhá, je neplatná, když ze srovnání textu smlouvy nepojmenované a smlouvy darovací vyplývá, že skutečným úmyslem uzavření darovací smlouvy mezi žalovaným a jeho matkou darování být nemohlo. Darovací smlouva by mohla být posouzena nejvýše jako darovací smlouva s příkazem, ani taková smlouva však není platná. Darovací smlouva nebyla skutečným projevem vůle jejich stran, nebyla matkou ani žalovaným míněna vážně. Žalovaný nemohl ani pomyslet na to, že by se měl stát výlučným vlastníkem předmětných nemovitostí na základě darování, ale věděl a musel počítat s tím, že si nemovitosti ve svém vlastnictví neoponechá, že je prodá a s kupní cenou naloží dle dohody. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení žalobkyně odůvodnila tím, že bez tohoto určení bude její právo ohroženo a

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

její právní postavení bude nejisté. Rozhodnutí soudu o této určovací žalobě vytvoří pevný právní základ pro právní vztahy žalobkyně a žalovaného a předejde se tak případným dalším žalobám o plnění.

7. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby s tím, že úmyslem jeho matky bylo předmětné nemovitosti mu darovat, což jednoznačně vyplývá z uzavřené darovací smlouvy. Je nesporné, že dne 21. 11. 2013 došlo k uzavření obou dvou smluv a to smlouvy nepojmenované a darovací. Vedle těchto smluv však byla téhož dne uzavřena ještě smlouva třetí o osobním závazku doživotního bydlení a užívání, na základě které se žalovaný zavázal poskytnout matce možnost doživotního bydlení a užívání nemovitostí, které byly předmětem darovací smlouvy. Předmětem ujednání v nepojmenované smlouvě bylo vyjádření přání matky jak naložit s výtěžkem z prodeje nemovitostí, jestliže se někdy v budoucnu žalovaný rozhodne ke zcizení nemovitostí, o čemž svědčí absence jakéhokoliv časového údaje ohledně případného prodeje předmětných nemovitostí. Vůlí matky účastníků bylo, aby se předmětné nemovitosti nestaly předmětem spekulace, to bylo vyjádřeno tak, že se v případě prodeje rozdělí výtěžek popsáním způsobem. Darovací smlouva je tak dle žalovaného perfektním právním úkonem.
8. V řízení před soudem prvního stupně bylo zjištěno, že dne 21. 11. 2013 byla dle § 51 obč. zák. mezi N. H., žalovaným, žalobkyní a H. Š. uzavřena smlouva, těmito účastníky podepsaná. V článku I. je uveden text, že žalovaný se stane výlučným vlastníkem předmětných nemovitostí, a to na základě darovací smlouvy, kterou mu jeho matka N. H. předmětné nemovitosti daruje a žalovaný tyto předmětné nemovitosti do svého výlučného vlastnictví přijme. V článku II. se žalovaný zavázal, že si předmětné nemovitosti neponechá ve svém vlastnictví ale že je prodá, se získanou kupní cenou naloží tak, že pokud bude N. H. naživu, celou kupní cenu za prodej předmětných nemovitostí jí neprodleně odevzdá a N. H. s ní naloží dle vlastního uvážení. Pokud by žalovaný cenu za prodej předmětných nemovitostí obdržel až po smrti N. H., zavazuje se, že z této kupní ceny daruje H. Š. částku 300 000 Kč a dále vyplatí své sestře N. K. 50 % získané kupní ceny, snížených o polovinu částky, kterou vyplatí H. Š. dle článku II. této smlouvy a to tak, aby žalobkyni i žalovanému zůstala po prodeji předmětných nemovitostí stejná částka. Současně bylo v řízení před soudem prvního stupně zjištěno, že téhož dne následně uzavřenou darovací smlouvou mezi N. H. jako darující a žalovaným jako obdarovaným, došlo k darování předmětných nemovitostí. Darující prohlásila, že na nemovitostech neváznou žádné dluhy, věcná břemena ani jiné právní vady. Smlouva obsahuje ověřené podpisy obou účastníků, vlastnické právo žalovaného dle této smlouvy bylo zapsáno v katastru nemovitostí dne 18. 12. 2013, s právními účinky vkladu ke dni 28. 11. 2013.
9. Současně soud prvního stupně zjistil, že téhož dne byla uzavřena ještě další smlouva a to o osobním závazku doživotního bydlení a užívání, kterou se žalovaný jako povinný zavázal své matce jako oprávněné umožnit do konce života, případně do prodeje nemovitostí (rozhodný je okamžik, který nastane dříve), tyto užívat, brát z nich plody a užitky. Právo bylo zřízeno bezplatně.
10. Z usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 13. 11. 2014, č. j. 50 D 538/2014 – 32, jež nabylo právní moci dne 13. 11. 2014, soud prvního stupně zjistil, že dědické řízení po matce účastníků skončilo schválením dědické dohody, kdy předmětem dědictví byly zůstatky na účtech v hodnotě cca 50 000 Kč.
11. Z výpisu z katastru nemovitostí soud prvního stupně zjistil, že předmětné nemovitosti jsou zapsány v katastru nemovitostí jako výlučné vlastnictví žalovaného.
12. Poté, co soud prvního stupně vyslechl svědkyně H. Š. a J. H., posoudil věc dle zákona č. 40/1964 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále „obč. zák.“), přičemž dospěl k závěru, že darovací smlouva absolutně neplatným právním úkonem dle ustanovení § 39 obč. zák. není. Uzavření darovací smlouvy bylo zcela v souladu s vůlí matky účastníků, darovací smlouvou

vlastnické právo k nemovitostem na žalovaného přešlo a ty tak nemohly být ke dni smrti v jejím výlučném vlastnictví. Z těchto důvodů soud prvního stupně žalobu v celém rozsahu zamítl.

13. Vzhledem k tomu, že předmětná žaloba je žalobou určovací, tak odvolací soud v první řadě posuzoval, zda žalobkyně má na požadovaném určení naléhavý právní zájem, tak jak upravuje ustanovení § 80 o. s. ř.
14. Žalobkyně svůj naléhavý právní zájem na požadovaném určení, že předmětné nemovitosti vlastnila ke dni své smrti dne 7. 5. 2014 matka účastníků N██████ H██████, odůvodnila tím, že soudní praxe připouští žaloby na určení, že zůstavitel byl ke dni úmrtí vlastníkem určité věci. Spor o tom, zda součástí dědictví po zůstaviteli je určitá věc, se v občanském soudním řízení řeší právě žalobou dědiců na určení, že zůstavitel byl v den svého úmrtí vlastníkem věci. Rozhodnutí o tom, zda určitá věc je předmětem dědictví po zůstaviteli, náleží pouze soudu v řízení o dědictví. Přitom odkázala na stávající judikaturu a uzavřela, že je přesvědčena, že naléhavý právní zájem na určení dle této žaloby má, neboť bez tohoto určení bude její právo ohroženo a její právní postavení bude nejisté.
15. Lez souhlasit se žalobkyní, že dle ustálené judikatury obecných soudů naléhavý právní zájem na určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není dán, je dán zejména tam, kde by bez tohoto určení bylo ohroženo právo žalobce nebo kde by se bez tohoto určení jeho postavení stalo nejistým (rozsudky NS ČR sp. zn. 31 Cdo 1836/2005, sp. zn. 3 Cdon 1338/96). To znamená, že u žalobce musí jít buď o právní vztah (právo) již existující (alespoň v době vydání rozhodnutí) nebo o takovou jeho procesní, případně hmotněprávní situaci, v níž by objektivně v již existujícím právním vztahu mohl být ohrožen, případně pro své nejisté postavení by mohl být vystaven konkrétní újmě (rozsudek NS ČR sp. zn. 22 Cdo 2589/98, nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 17/95).
16. Pokud však jde o stávající judikaturu ve vztahu k naléhavému právnímu zájmu u dědiců po zůstavitelích zemřelých za účinnosti o. z., t. j. po 1. 1. 2014, v případě žalob, že zůstavitel byl ke dni úmrtí vlastníkem určité věci, tak tato judikatura je s ohledem na novou úpravu řízení o pozůstalosti zakotvenou v zákoně č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) nepoužitelná.
17. Z usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 13. 11. 2014, č. j. 50 D 538/2014 – 32, jež nabylo právní moci dne 13. 11. 2014, má odvolací soud za zjištěné, že jím bylo rozhodnuto ve věci řízení o pozůstalosti po matce účastníků N██████ H██████, zemřelé dne ████████. Notářka v řízení o pozůstalosti jako soudní komisařka za účasti žalobkyně a žalovaného tímto rozhodnutím určila obecnou cenu aktiv pozůstalosti částkou 80 246,45 Kč, výši pasiv pozůstalosti částkou 30 124,59 Kč, s tím, že čistá hodnota pozůstalosti činí částku 50 121,86 Kč. Tímto usnesením byla schválena dohoda o rozdělení pozůstalosti tak, že žalobce nabyl z pozůstalosti veškerý majetek, přičemž se zavázal žalované vyplatit částku 25 000 Kč, kterou žalovaná z pozůstalosti nabyla a která představuje fakticky jednu polovinu čisté hodnoty pozůstalosti. Současně se žalobce zavázal uhradit dluhy pozůstalosti, následně bylo potvrzeno nabytí dědictví dědicům ve smyslu uzavřené dohody. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí se podává, což v průběhu odvolacího řízení potvrdili též oba účastníci řízení, že v průběhu řízení o pozůstalosti nebyl spor o tom, zda předmětné nemovitosti do dědictví po zůstavitelce N██████ H██████, matce účastníků tohoto řízení, náleží či nikoliv. Předmětné nemovitosti, tak jako aktiva pozůstalosti, nebyla žalobkyní v průběhu dědického řízení uplatněna a to přesto, že žalobkyně tak, jak následně v této podané žalobě dovozuje, si musela být vědoma, že darovací smlouva je absolutně neplatná, když skutečným úmyslem uzavření darovací smlouvy mezi žalovaným a zemřelou matkou účastníků nemohlo být darování, právě s ohledem na povinnost žalovaného zakotvené v inominální smlouvě, uzavřené před smlouvou darovací, kdy obě smlouvy byly uzavřeny v návaznosti dne 21. 11. 2013.
18. Dle ustanovení § 1479 o. z. dědické právo vzniká smrtí zůstavitele. Kdo zemře před zůstavitelem, nebo současně s ním, nedědí.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

19. Dle ustanovení § 1475 odst. 1 o. z. dědické právo je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní.
20. Dle ustanovení § 1475 odst. 2 o. z. pozůstalost tvoří celé jmění zůstavitele, kromě práv a povinností vázaných výlučně na jeho osobu, ledaže byly jako dluh uznány nebo uplatněny u orgánu veřejné moci.
21. Dle ustanovení § 1475 odst. 3 o. z. komu náleží dědické právo, je dědic, a pozůstalost ve vztahu k dědici je dědictvím.
22. Dle ustanovení § 172 odst. 1 z. ř. s. aktiva pozůstalosti soud zjistí především ze soupisu pozůstalosti nebo ze seznamu pozůstalostního majetku anebo ze společného prohlášení dědiců o pozůstalostním majetku.
23. Dle ustanovení § 172 odst. 2 z. ř. s. nebyla-li zjištěna podle odstavce 1, soud aktiva pozůstalosti objasní z údajů dědiců a uvede je v seznamu aktiv. Neshodnou-li se dědici na rozhodných skutečnostech o tom, co vše patří do aktiv pozůstalosti, ke spornému majetku se v řízení a při projednání pozůstalosti nepřihlíží.
24. Dle ustanovení § 189 odst. 1 z. ř. s. nepřihlíží-li se v řízení a při rozhodování o pozůstalosti k majetku nebo dluhům zůstavitele v důsledku postupu podle § 162 odst. 2 věty druhé, § 172 odst. 2 věty druhé nebo § 173 věty druhé, mohou se účastníci domáhat svých práv žalobou.
25. Dle ustanovení § 193 odst. 1 z. ř. s. objeví-li se po právní moci rozhodnutí o pozůstalosti majetek, který tvoří aktivum pozůstalosti, případě též pasivum pozůstalosti, soud o ně doplní v dosavadním řízení vyhotovený soupis nebo seznam o aktivech a pasivech pozůstalosti; to neplatí, jde-li o aktiva nebo pasiva, k nimž se v důsledku postupu podle § 162 odst. 2 věty druhé, § 172 odst. 2 věty druhé nebo § 173 věty druhé nepřihlíží.
26. Ustanovení § 189 odst. 1 z. ř. s. tak řeší situaci, kdy při projednání pozůstalosti vzniknou i spory o aktiva pozůstalosti (odkaz na ustanovení § 172 odst. 2 věty druhé z. ř. s.), ke kterým se dle tohoto ustanovení jako ke spornému majetku v řízení o pozůstalosti nepřihlíží. Ti, kdo tvrdí, že do aktiv pozůstalosti patří i další majetek, mohou své nároky uplatnit samostatnou žalobou a to žalobou podanou i po právní moci rozhodnutí o pozůstalosti. Takováto žaloba může znít na vydání věci, vyklizení věci či vydání bezdůvodného obohacení, přitom jde-li o nemovitosti, které se zapisují do veřejného seznamu, katastru nemovitostí, může takováto žaloba nepochybně znít na určení práva dědice, ať již vlastnického či spoluvlastnického k této nemovité věci, která jako aktivum dědictví nebyla v řízení o pozůstalosti projednána.
27. Formulace takovéto určovací žaloby podané po skončení dědického řízení pak musí odpovídat konkrétnímu právu dědice, ať již vlastnickému či spoluvlastnickému, respektujícím konečné rozhodnutí ve věci pozůstalosti o podílech, v jakých byl již projednaný majetek nabyt, vyplývajících z provedeného vypořádání podle poměru nabytých hodnot při rozdělení pozůstalosti, popřípadě podle podílů, ve kterých bylo dědicům potvrzeno nabytí dědictví.
28. Nová úprava řízení o pozůstalosti, i s poukazem na ustanovení § 193 odst. 1 věty za středníkem z. ř. s., tak zásadně vylučuje, aby nová sporná aktiva pozůstalosti, která se objeví po právní moci rozhodnutí o pozůstalosti, byla následně dodatečně projednána. Práva k tomuto nově objevenému spornému majetku, je třeba uplatit žalobou předpokládanou ustanovením § 189 odst. 1 z. ř. s., o které nalézací soud, právě s ohledem na pravomocné konečné rozhodnutí o pozůstalosti, rozhodne definitivně ve vztahu k účastníkům tohoto sporného řízení bez toho, aby bylo následně nutné tato aktiva projednávat v řízení o dodatečném projednání pozůstalosti.
29. V poměrech projednávané věci to znamená, že ačkoliv žalobkyně nepochybně má naléhavý právní zájem na určení svého spoluvlastnického práva s ohledem na vylíčená skutková tvrzení a usnesení vydané v řízení o pozůstalosti po zemřelé matce účastníků, kdy na základě uzavřené dohody nabyla jednu polovinu čisté hodnoty pozůstalosti, tak nemůže mít naléhavý právní zájem na v tomto řízení

uplatněném žalobním petitem požadovaném určení, že předmětné nemovitosti byly ke dni smrti ve výlučném vlastnictví zůstavitelky, jde totiž o aktivum sporné.

30. Nezní-li tedy v tomto řízení žalobkyní uplatněný žalobní petit na určení spoluvlastnického práva žalobkyně a žalovaného k předmětným nemovitostem ale na určení, že zůstavitelka byla ke dni svého úmrtí vlastníkem předmětných nemovitostí, tak na požadovaném určení ve světle výše uvedeného žalobkyně naléhavý právní zájem nemá a není-li žalobkyní nesprávně uplatněný žalobní petit kryt poučovací povinností soudu, neboť v tomto případě jde o poučení hmotněprávní, je namísto již z důvodu nedostatku naléhavého právního zájmu žalobkyně na požadovaném určení žalobu v celém rozsahu zamítnout.
31. Ze všech těchto důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé v souladu s ustanovením § 219 o. s. ř. potvrdil tak, jak uvedeno ve výroku I. větě za středníkem tohoto rozsudku, aniž by se musel zabývat otázkou neplatnosti darovací smlouvy, uzavřené mezi matkou účastníků a žalovaným dne 21. 11. 2013.
32. Nepochybil-li soud prvního stupně ani ve výroku II. o náhradě nákladů řízení státu (neúspěšná žalobkyně je osvobozena od soudních poplatků), byl rozsudek soudu prvního stupně v souladu s ustanovením § 219 o. s. ř. potvrzen i v tomto výroku.
33. Ke změně rozsudku soudu prvního stupně přistoupil odvolací soud ve výroku III.
34. Žalovaný, který byl v tomto řízení zcela úspěšný, má právo na náhradu nákladů účelně vynaložených v řízení před soudem prvního stupně tak, jak upravuje ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř., když se vůči žalobkyni úspěšně ubránil proti jí podané žalobě.
35. Soud prvního stupně při rozhodování o náhradě nákladů řízení dospěl k závěru, že v projednávané věci jsou důvody zvláštního zřetele hodné předpokládané ustanovením § 150 o. s. ř. a tak žalobcem celkem požadovanou náhradu nákladů v celkové správné výši 416 724 Kč понížil o ½ na částku 208 462 Kč, kterou výrokem III. napadeného rozsudku žalovanému přiznal.
36. Jako důvody zvláštního zřetele hodné pro postup dle ustanovení § 150 o. s. ř. soud uvedl skutečnost, že se jedná o spor mezi sourozenci, jehož podstata vyplývá ze smluv uzavřených s jejich matkou, kdy žalovaný odmítá splnit svou povinnost, přičemž zneužívá nepřesné formulace nepojmenované smlouvy, spočívající v absenci lhůty ke splnění své povinnosti na úkor žalobkyně.
37. Odvolací soud má za to, že důvody pro postup dle ustanovení § 150 o. s. ř. jsou v projednávané věci dány, přičemž je namísto žalovanému odeprít náhradu ¾ jemu účelně vzniklých nákladů řízení před soudem prvního stupně, které tento soud správně vypočetl a že žalovaný tak má právo pouze na náhradu ¼ jemu vzniklých těchto nákladů řízení.
38. V projednávané věci jde skutečně o rodinný spor mezi sourozenci, vyvolaný tím, že se žalobkyně cítí být poškozena jednáním žalovaného, který dle jejího názoru nerespektoval přání matky účastníků vyjevené v nepojmenované smlouvě ze dne 21. 11. 2013.
39. Aniž by odvolací soud hodnotil po právní stránce charakter tohoto právního úkonu, musí jednoznačně uvést, že žalovaný nepochybně mohl tím, že by respektoval přání matky účastníků a žalobkyni poskytl určitou částku na vyrovnání jejích domnělých nároků, tomuto řízení předejít. Žalovaný však nebyl jak před zahájením řízení, tak ani v průběhu tohoto řízení, ochoten žalobkyni cokoliv uhradit, jakýmkoliv jiným způsobem se s ní vyrovnat. Takovýto postup žalobkyně pochopitelně chápe jako majetkovou křivdu, která jí vedla k podání žaloby. Současně nelze přehlédnout ani tu skutečnost, že usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 1. 12. 2015, č. j. KSPH 66 INS 18725/2015 – B – 8 bylo schváleno oddlužení žalobkyně plněním splátkového kalendáře, přičemž dle zprávy o plnění oddlužení ze dne 13. 3. 2019, podané insolvenčnímu soudu insolvenčním správcem, žalobkyně na účet majetkové podstaty zasílá zálohy ze samostatné výdělečné činnosti. V roce 2018 činil měsíční příjem z podnikání žalobkyně částku 1 500 Kč, současně pobírá rodičovský příspěvek ve výši 3 800 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

40. Toto jsou důvody zvláštního zřetele hodné, pro které i odvolací soud přistoupil k aplikaci ustanovení § 150 o. s. ř. ještě ve větším rozsahu, než jak učinil soud prvního stupně.
41. Odměna za jeden úkon právní služby ve výši 48 900 Kč pak odpovídá ustanovení § 7 bodu 7. vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění a současně dikci ustanovení § 9 odst. 3 písm. a) této vyhlášky za situace, kdy předmětem řízení je určení vlastnického práva k věci penězi ocenitelné. Za tarifní hodnotu pak odvolací soud považuje částku 11 500 000 Kč, vyplývající z odhadu tržní ceny nemovitostí, stanovené realitní kanceláří ARAX Reality, s. r. o., dne 11. 10. 2017, jak uvedeno na č. l. 124 spisu.
42. Pokud pak jde o podrobný popis žalovanému vzniklých nákladů v řízení před soudem prvního stupně, tak zde odvolací soud ve zbytku odkazuje na písemné odůvodnění nákladového výroku mezi účastníky, uvedené v napadeném rozsudku.
43. Je pravdou, že nepřiznání plné náhrady nákladů řízení před soudem prvního stupně se v majetkové sféře žalovaného nepochybně projeví, nezbyvá však než zopakovat, že pokud by žalovaný projevil vůči žalobkyni vstřícný přístup ve snaze se s ní vyrovnat, tak by mu náklady řízení nevznikly a nebyl by je tak nucen svému advokátu hradit. Navíc žalovaný je v zaměstnaneckém poměru a dosahuje tak příjmu, ze kterého může svou povinnost zaplatit odměnu za zastoupení advokátem splnit a současně mu tento advokát může poskytnout též slevu z odměny za právní pomoc.
44. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto za použití ustanovení § 224 odst. 1 o. s. ř. v souladu s ustanovením § 151 odst. 1 věty před středníkem o. s. ř. při respektování ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. opět dle ustanovení § 150 o. s. ř.
45. Odvolací soud má za to, že v projednávané věci jsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro nepřiznání v odvolacím řízení úspěšnému žalovanému práva na náhradu nákladů této fáze řízení ze $\frac{3}{4}$ a to s poukazem na výše uvedené odůvodnění žalovanému přiznané náhrady nákladů řízení vzniklých před soudem prvního stupně.
46. Náklady žalovaného vzniklé v odvolacím řízení představují náklady jeho právního zastoupení, sestávající z jednoho úkonu (účast při jednání u odvolacího soudu dne 17. 9. 2019) ve výši 48 900 Kč dle § 11 odst. 1 písm. g) a § 7 bodu 7. vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění, jednoho úkonu (odvolání do nákladového výroku III. napadeného rozsudku) ve výši 24 450 Kč dle § 11 odst. 2 písm. c), § 7 bodu 7. této vyhlášky a dvou režijních paušálů po 300 Kč dle § 11 odst. 1, 4 vyhlášky. $\frac{1}{4}$ z celkově žalovanému vzniklých nákladů odvolacího řízení ve výši 73 950 Kč představuje částku 18 488 Kč. Podle § 137 odst. 1, 3 o. s. ř. a § 151 odst. 2 věty druhé o. s. ř., patří k nákladům řízení též náhrada za daň z přidané hodnoty z odměny za zastupování a z náhrad, kterou je povinen advokát odvést dle zvláštního předpisu a to v aktuální výši 21 % (§ 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb., v platném znění). Celkem přiznanou náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 22 370 Kč uložil odvolací soud žalobkyni zaplatit žalovanému v obecné pariční lhůtě tří dnů (§ 160 odst. 1 věta před středníkem o. s. ř.) k rukám advokáta žalovaného (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Mělníku, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Nebude-li povinnost tímto rozsudkem stanovená splněna dobrovolně a v určené lhůtě, lze se jejího plnění domoci návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekucí návrhem.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

Praha 17. září 2019

JUDr. Oto Kubeš v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová